

A Magyar Köztársaság nevében!

A Pécsi Ítéltábla a dr. Szász Klára ügyvéd (7400 Kaposvár, Zárda u. 13.) által képviselt **felperes neve** (felperes címe) felperesnek - a dr. Csizmeg László ügyvéd (7400 Kaposvár, Széchenyi tér 8. II/16.) által képviselt **I.rendű alperes neve** I. rendű és **II.rendű alperes neve** II. rendű (mindketten: alperesek címe) alperesek ellen kölcsön visszafizetése iránt indított perében a Somogy Megyei Bíróság 2010. január 26. napján kelt 21.P.20.136/2009/25. számú ítélete ellen az alperesek által 27. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

Ítéletet:

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét - fellebbezett részében - helybenhagyja.

Kötelezi az alpereseket egyetemlegesen, hogy fizessenek meg a felperesnek 15 nap alatt 62.000 (hatvankettőezer) forint másodfokú eljárásban felmerült költséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

Indokolás

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint az alperesek házastársak. Az I. r. alperes vállalkozásában 2005-ben problémák merültek fel, amelyek miatt pénzügyi zavarba kerültek, ezért a II. r. alperes korábbi ismerőiséhez, dr. B. M.-hoz fordultak kölcsön felvétele érdekében. Dr. B. M. maga kölcsönadni nem tudott, de eljárta a felperesnél az alperesek érdekében. Az alperesek a felperessel az ügylet során nem találkoztak, a felperestől a készpénzt dr. B. M. vette át és azt ő adta tovább az alperesek részére. 2005. október 25. napján a II. r. alperes dr. B. M.-tól 2.800.000,- Ft-ot vett át, s a dr. B. M. által készített átvételi elismervényt aláírta. A szóbeli megállapodás szerint rövid időre szolt a kölcsön, havi 100.000,- Ft összegű kamat kikötése mellett. 3 hónap elteltével az alperesek a kölcsönt visszafizetni nem tudták - addig a kamatokat megfizették -, sőt 2006. január 23. napján további

2.200.000,- Ft kölcsönt vettek fel a felperestől, ugyancsak dr. B. M. útján. Az átvételi elismervényt az I. r. alperes írta alá és abban állapodtak meg, hogy az összesen 5.000.000,- Ft kölcsönre a kamat havi 150.000,- Ft lesz. Az alperesek 2006. május 30-án további 1.100.000,- Ft kölcsönt vettek fel a korábbiaknak megfelelő módon. Az átvételi elismervényt a II. r. alperes írta alá. A teljes tőketartozásuk után havi 180.000,- Ft kamat megfizetését vállalták az alperesek azzal, hogy a visszafizetési határidő ismételten „rövid időn belül”-i ként került meghatározásra.

2006. október 30. napjáig az alperesek 500.000,- Ft-ot fizettek összesen a felperes részére. Dr. B.M. 2006. október 30-án a II. r. alperessel összesítette az alperesek teljes addigi tartozását és írásban rögzítették, hogy 2006. október 30-án a kamatmaradás 1.000.000,- Ft, amelynek megfizetését a II. r. alperes 4 havi részletben vállalta, és november 1-jétől a 6.000.000,- Ft tőke után havi 300.000,- Ft kamat megfizetésében állapodtak meg. A megállapodást dr. B. M. és a II. r. alperes írta alá.

Az alperesek 2008. júniusáig - rendszertelenül - különböző összegeket fizettek meg a felperes részére. A kifizetett összegeket dr. B. M. felírta és azt az I. vagy a II. r. alperes a kézjeggyével látta el. Az alperesek a tőkeösszeget visszafizetni továbbra sem tudták, ezért a felperes találkozót kezdeményezett az alperesekkel. Ez 2008. október 14-én az I. r. alperes és a felperes között megtörtént, újabb megállapodás azonban nem született.

A felperes fizetési meghagyás kibocsátását kérte 6.000.000,- Ft kölcsönösszegre és annak 2008. július 1-jétől a kifizetés napjáig járó évi 20%-os kamatára. A fizetési meghagyással szemben az alperesek ellentmondással éltek, amelyben arra hivatkoztak, hogy összesen 4.300.000,- Ft-ot megfizettek a felperes részére, ezért ezt meghaladóan vitatták a követelést. A fizetési meghagyás 1.700.000,- Ft erejéig jogerőre emelkedett.

A felperes módosított keresetében az alpereseket egyetemlegesen 4.300.000,- Ft és annak 2008. július 1-jétől a kifizetés napjáig számított évi 20% kamata, valamint az 1.700.000,- Ft-nak 2008. július 1-jétől a kifizetés napjáig évi 20% kamata megfizetésére kérte kötelezni.

Az alperesek a kereset elutasítását kérték. Arra hivatkoztak, hogy összesen 5.000.000,- Ft kölcsönt vettek fel a felperestől, mégpedig ügyleti kamat nélkül és arra is hivatkoztak, hogy a kölcsön visszafizetésének határidejét a szerződésben nem határozták meg. Viszontkeresetet terjesztettek elő annak megállapítása végett, hogy a kölcsönszerződések uzorás szerződések voltak és a késedelmi kamat mérséklésével annak mértékét a jegybanki alapkamattal egyezően kérték megállapítani.

A felperes a viszontkereset elutasítását kérte.

Az elsőfokú bíróság ítéletében azt állapította meg, hogy a felperes összesen 6.000.000,- Ft összegű kölcsönt nyújtott az alperesek részére, és a kölcsön mindhárom esetben rövid lejáratú volt.

Alaptalannak találta az alperesek azon védekezését, amely szerint a közöttük létrejött megállapodásban ügyleti kamatról nem egyeztek meg. Az alperesek személyes előadása és a tartozásokat összesítő, a II. r. alperes által aláírt irat egyaránt szólt kamatfizetési kötelezettségről, ezért alaptalannak találta a kamatmentes kölcsönre vonatkozó alperesi állítást.

Eltúlzottnak találta ugyanakkor a felperes által kikötött kamat mértékét, mert az évi 43 és 60% között mozgott. A kölcsön felvétele időpontjában a jegybanki alapkamat évi 6 és 6,75% között volt. A Ptk. 232.§ (2) bekezdése szerint a kamat mértéke - ha a jogszabály kivételt nem tesz - megegyezik a jegybanki alapkamattal. Ehhez képest a felperes által kikötött ügyleti kamat eltúlzott volt, amit a bíróság évi 16%-ra mérsékelte. Ennek figyelembevételével azt állapította meg, hogy a megfizetett összegekre tekintettel 2008. június 15-én 4.180.021,- Ft volt az alperesek tartozása. Ebből az összegből 1.700.000,- Ft erejéig a fizetési meghagyás jogerőre emelkedett, ezért 2.480.021,- Ft és ezután 2008. július 1-jétől évi 16% késedelmi kamat megfizetésére kötelezte az alpereseket, illetőleg ugyanilyen mértékű kamatfizetési kötelezettséget állapított meg a már jogerős 1.700.000,- Ft marasztalás tekintetében. A keresetet és a viszontkeresetet ezt meghaladó részében elutasította.

Az ítélet ellen, annak részbeni megváltoztatása és a kereset teljes elutasítása érdekében az alperesek fellebbeztek. Fellebbezésükben külön is sérelmezték, hogy az elsőfokú bíróság az eljárásban a felperest személyesen nem hallgatta meg.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte.

A fellebbezés alaptalan.

Az elsőfokú bíróság által túlnyomórészt helyesen megállapított tényállást a másodfokú bíróság kiegészíti azzal, hogy a kölcsönszerződéseket a felperes dr. B. M. útján kötötte meg az alperesekkel, aki az ügyletekkel kapcsolatos jogviszonyban a felperes képviselője volt a Ptk. 219.§-ának (1) bekezdése és 222.§-a szerint.

Módosítja a tényállást azzal, hogy az 1.100.000,- Ft kölcsön átadásakor - 2006. május 30-án - abban állapodtak meg a felek, hogy a három részletben kölcsönadott, mindösszesen 6.100.000,- Ft-ot 2006. augusztus végéig fizetik vissza az alperesek és az ügyleti kamat mértékét a teljes tőketartozás után havi 180.000,- Ft-ra emelték fel.

Az így kiegészített és helyesbített tényállásra is tekintettel az elsőfokú bíróság érdemi döntése - a fellebbezéssel érintett részében - helyes, az alperesek fellebbezése alaptalan.

A felek előadása és dr. B. M. tanúvallomása szerint dr. B. M. nem csak közvetített a felek között, hanem a felperes nevében ő kötötte meg az alperesekkel a kölcsönszerződéseket, a módosításokkal kapcsolatban ő tett a felperes nevében jognyilatkozatokat, adott meghatározott feltételekkel fizetési haladékot, stb. Ő tehát a jogügyletek kapcsán a felperes képviselőjeként járt el.

Az alperesek fellebbezésükben két okra hivatkozva állították, hogy az elsőfokú ítélet jogszabályt sért és ezért a keresetet el kell utasítani.

Álláspontjuk szerint a 2006. október 30-án kelt kamat és tőketartozásokat összesítő iratot az elsőfokú bíróság tévesen minősítette tartozás-elismerésnek és ezért tévesen hárította a bizonyítás terhét az alperesekre. Ez az álláspont annyiban helyes, hogy ez az írásbeli nyilatkozat valóban nem a Ptk. 242.§-a szerinti tartozás-elismerés, mert azt a II. r. alperes nem a másik félhez intézte, annak nincs címzettje. Téves viszont az a hivatkozás, hogy a tartozáselismerő nyilatkozat csak közokirati vagy teljes bizonyító erejű magánokirati alakban lenne érvényes. Megjegyzi a másodfokú bíróság, hogy az elsőfokú ítélet indokolása a tartozás-elismerés szabályaira nem is hivatkozik.

Mindazonáltal az elsőfokú bíróság tájékoztatása a bizonyítási teherről és a bizonyítás sikertelenségének következményeiről nem volt téves. Azt ugyanis, hogy a tartozásukból mennyit fizettek vissza, a Pp. 164.§-ának (1) bekezdése szerint az alpereseknek kellett bizonyítaniuk. A felperest terhelte annak bizonyítása, hogy az általa állított összeget (összegeket) átadta kölcsön jogcímén az alpereseknek, mennyi volt a kikötött ügyleti és a késedelmi kamat mértéke, hogy lejárt a szerződésben megszabott visszafizetési határidő, vagy ha a kölcsönszerződést határozatlan időre kötötték, megtörtént részéről a felmondás, amivel a követelést esedékessé tette a Ptk. 526.§-ának (1) bekezdése szerint.

A felperes - az irányadó tényállás szerint - három alkalommal, összesen 6.000.000,- Ft-ot bocsátott az alperesek rendelkezésére kölcsön jogcímén, ezt a felperes az alperesek által kiállított elismervényekkel, valamint dr. B. M. tanúvallomásával bizonyította. A II. r. alperes által aláírt, 2006. október 30-án kelt, az akkor fennálló tartozásokat összesítő irat, mint a Pp. 199.§-a szerinti egyszerű okirat bizonyítja, hogy a felek ügyleti kamatot is kikötöttek, az alpereseknek ekkor 1.000.000,- Ft tartozásuk állt fenn elmaradt kamat címén, a tőketartozásuk pedig 6.000.000,- Ft volt, amely után 2006. november 1-jétől havi 300.000,- Ft mértékű kamat fizetésében állapodtak meg. Az ügyleti kamat kikötését a jogviszony egész tartamára egyébként az alperesek is elismerték és annak a felperes által megjelölt mértékét sem vitatták ténybelileg. Dr. B. M. tanúvallomása pedig nem csak az eddigieket támasztotta alá, hanem azt is bizonyította, hogy 2006. május 30-án, a kölcsön utolsó részletének átadásakor, a felek abban is megállapodtak, hogy az

alperesek a kölcsön teljes tőkeösszegét 2006. augusztus végéig kötelesek visszafizetni (12.sz. jegyzőkönyv 12. oldala). A felperes követelése tehát e szerződés szerinti határidő lejártával esedékessé vált. Megállapítható lenne egyébként az is, hogy a felperes a kölcsönszerződést felmondta, amennyiben azt határozatlan időre kötötték volna meg. Dr. B. M. ugyanis a felperes képviselőjeként többször, így már 2006. októberében, a felperes pedig személyesen, 2008. október 14-én is felhívta az alpereseket a teljesítésre, ami tartalmilag megfelel a szerződés felmondásának.

Tévesen hivatkoztak ezért az alperesek további érvként arra, hogy a kölcsönszerződés határozatlan idejű volt és felmondásának hiányában a követelés nem vált esedékessé figyelemmel a Ptk. 526.§-ának (1) bekezdésére.

Az alperesek nem bizonyították sikerrel azt az állításukat sem, hogy az elsőfokú ítéletben figyelembe vettél többet fizettek a felperesnek.

Az elsőfokú bíróság az ügyleti kamat mellett a felek által kikötött késedelmi kamat mértékét is mérsékelte a Ptk. 232.§-ának (3) bekezdése és a 301.§-ának (3) bekezdése alapján, és pedig egységesen 16%-ra. A Ptk. 293.§-a alapján ennek megfelelően elvégzett számítás, valamint az így kimutatott tőke és kamattartozás helyességét az alperesek a fellebbezésükben nem vitatták.

A másodfokú bíróság a fenti indokokra tekintettel az elsőfokú bíróság ítéletét fellebbezett részében a Pp. 253.§-ának (2) bekezdése alapján helybenhagyta és a sikertelenül fellebbező alpereseket marasztalta a másodfokú eljárásban felmerült költségekben a Pp. 78.§-ának (1) bekezdése alapján, a 82.§ (1) bekezdése szerint egyetemlegesen.

A felperest képviselő ügyvéd munkadíjának összegét az ítélőtábla a 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3.§-a (2) bekezdésének a) pontja és (5) bekezdése alapján állapította meg.

Egyetértett a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság azon álláspontjával, mely szerint a felperes személyes meghallgatásától az ügy érdemére vonatkozó további adat nem volt várható, hiszen az ügylet kapcsán a peres felek között érdemi tárgyalásokra nem került sor, azok során mindvégig dr. B. M. járt el a felperes nevében, akit a bíróság tanúként kihallgatott, ezért a felperes személyes meghallgatása szükségtelen volt.

Pécs, 2010. június 24.

Dr. Veszely József s.k. a tanács elnöke, Dr. Szentpéteriné dr. Bán Erzsébet s.k. előadó bíró, Dr. Kutasi Tünde s.k bíró